

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide vagy a főmunkatárs ezimére intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden körlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díjja:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknek egész évre 4 kor
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdete-
mény, nyiltér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyiltér

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Pánszláv fészkelődések.

Abban a hazafiatlan politikai irányzatban, mely hazánk idegen ajku nemzetiségei között hovatovább államellenes agitációkban jut kifejezésre, mióta a turóc-szent-mártoni „vezér központot” egy hazafiasan erélyes akció teljesen szellyel robbantotta, megyénk szomorú jelentősége mind jobban és jobban előtérbe lép. Nem akarunk ez alkalommal bővebb recriminációkba boesátkozni a fölött, mennyi része van jóformán alig vezetett politikai és társadalmi életünknek a nemzetiségi igazságok megtűrésében. Mint a közélet éberségre kötelezett öreinek azonban elmulasztatlan kötelességünk, hogy bizonyos aggodalomkeltő jelek miatt minduntalan rámutassunk arra a nagy sebre, melyet megyénk társadalmának testén a pánszlavizmus elmérgesedett fekélye képez.

Lesznek, kik a tiszolezi pánszlávok legújabb akcióját nem fogják jelentékenyebbnek tartani azon mozgalmaknál, melyek az utóbbi időben felmerült egyházpolitikai kérdések körül több helyütt megindultak s fájdalom, egy minden kétségen kívül hazafias és tiszteletré méltó nagy testület által támogattnak, sőt szíttatnak. Amde e tulajdonságosan rövidlátó optimistákat elég figyelmeztetnünk a forrásra, melyből a tiszolezi akció szennyes áradata előbugyog, s azt hisszük, menten meg lesznek győződve róla, hogy a „Daxner, Manicza et' Comp” egyáltalán nem az a hangzása czég, melyet a hazafias, vagy legalább is elnézhető vállalkozásokkal kapcsolatosan lehetne emlegetni.

Arról van szó különben, hogy a felvidéki pánszlávok nyíltan akcióba léptek mindama reformtörekvésekkel szemben, melyeket a kormány kilátásba helyezett, a magyar nemzet tulnyomó többsége pedig élénk lelkesedéssel üdvözöl. Az akcióban első lépés az a proklamáció, melyet a tiszolezi médium, tót nyelven megfogalmazva és kinyomatva, a felvidék összes „igazi tót”-jai-

nak megküldött. Ez a proklamáció teljes szöve-
gében a következő:

Tisztelt Polgártársak!

A magyar kir. magas kormány kilátásba helyezte a polgári házasságról és az anyakönyvek államosításáról szóló törvény meghozatalát; nem szenved kétséget, hogy a mostani országgyűlés tagjainak többsége meg van nyerve e törvény elfogadására, mely törvény szerint kényszerítve lenne minden házasságra lépő nem saját lelkése, hanem az állam által kirendelt politikai hivatalnak által összeeskettetni magát.

Szava hihető férfiak bizonyossága szerint a legfelsőbb helyen kifejeztetett ama biztosítás, mintha az egész ország lakossága óhajtaná a polgári házasságot.

Ily állításokat téveseknek tekintünk és meg vagyunk arról győződve, hogy országunk lakossága állás, nemzetiség és vallásfelekezeti különbség nélkül nem kívánja sem a polgári házasságot, sem az állami anyakönyveket, mert ezen változásokat tetemesen károsnak tekintti, úgy vallásérkölesi-, mint társadalom polgári szempontból és a polgárok vállaira nehezülő újabb elviselhetetlen terhek-től.

Ezen fontos kérdésen kívül élénk foglalkoztatja a közvéleményt az általános szavazati jog kérdése, továbbá a polgári szabadságoknak különféle megrövidítése és nem kevésbé azon kérdés is, hogy a jövő országgyűlési képviselő választásoknál mily állispontot foglaljon el a mi polgárságunk.

Nem elég azonban valamivel nem lenni megelégedve, szabad polgárokhoz illő nyíltan kimondani saját meggyőződésüket és akarataikat, és ez tekintélyes formában csak nyilvános gyűlésből történhetik meg.

Élvén tehát saját alkotmányos jogunkkal, tisztelt polgártársainkat és a választó polgárokat nyilvános gyűlésre hívjuk össze, melyet felsőbbeségi engedéllyel Tiszolcson a városi teremben csütörtökön 1893. évi februárius 16-án délutáni 1 órakor a következő programmal fogunk megtartani:

Állásfoglalásunknak kifejezése: a polgári házasság, az anyakönyvek államosítása, az általános szavazati jog és a jövő országgyűlési képviselő választásoknál követendő magatartásunk kérdéseiben.

Felkértük ezen gyűlésen való megjelenésre és a fenti kérdésekben állásfoglalásának válaszára kerületünk országgyűlési képviselőjét Fáy Gyula urat, és nem kétel-

kedünk, hogy ő ismert készségével meghívásunknak eleget teend.

Kelt Tiszolcson 1893. évi január 28-án.

Teljes tisztelettel

A választási rendező bizottság megbízásából

Manicza Imre, elnök.

Krizko Mihály, Kuchta Ferenc, Demian János, Krausz János, Holko János, Sztruhár János, Kovács András, Veszter Frigyes, Smit István, Csipka Gusztáv, Zajac János idős., Takács Dániel, Putis András, Takár Ferenc, Kuchta Ferenc idős., Rosjar Ferenc.

Nem tartozik feladataink közé az ezen proklamációban aposztrófált politikai elveknak tárgyalása. Ha hihetőnek azt, hogy az összehívott csődületnek csakugyan nincs egyéb czélja, mint az, hogy megbeszéltesse mindazon közérdekű kérdéseket, melyek ez időszertől nálunk az elmélet foglalkoztatják: szívesen mondanók a tiszoleziak gyűlésére, hogy az a közügyek iránti érdeklődésnek öröndetes jelensége. Azonban fájdalom, ezen feltevés lehetőségére sem a proklamációt aláírtak személyében, sem az azok háta mögött rejtőzö értelmi rendezők multjában és notorius egyéniségeiben nem találhatjuk meg azon garanciát, mely egy tisztacélú mozgalom jóhiteléhez okvetetlen megkivántatik.

Ezért nem nevezhetjük a kulturmozgalom czégére alatt különben sem liberális színezettel megindított tiszolezi akcióit legjobb meggyőződéssel egyéneknél, mint indokolatlan, sőt veszedelmes jellegű pánszláv fészkelődésnek.

A záradék, melylyel e mozgalomba kerülünk országgyűlési képviselőjének, Fáy Gyula urnak neve belekevertetett, nem fog bennünket tévedésbe ejteni a mozgalom czélja, irányja és tartalma felől. Mert megvagyunk győződve, hogy az ő tisztos és jó hangzása neve a Maniczák, Krizkók, Putisok és Rosjások között csak egy ügyesen, de azért szembetűnően kivetett hurkot képez, mely a magyar társadalom megtévesztésére irányul és a közigazgatási hatóság engedékeny elnézését van hivatva ravaszul törbe esalni.

— No én akar fogadni mernék, hogy a dolog nem sikerül!

— Fogadni?! — kiáltá Dezső nevetve. — Gilt! A ki veszít 3 ügy pezsgőt fizet!

— All a fogadás! — válaszolt Poharass.

— Még ma megis isszuk — tevő hozzá Üveges, a másik barát.

Micsoda, még ma? Hát itt akartok-e ülni, míg a bál bevégződik?

— Még ha reggeli 6 óráig tart is — válaszolt Poharass.

— Ez a mi farsangunk — magyarázta Üveges.

E megállapodás után Dezső egy berkocsi „duzzadó” párnái közé veté magát és a vigadóba hajtatott.

Ki nem követte el valaha életében azt a vigázatlanságot, hogy szabad szemmel nézett a nap izzó kékéjébe? Ehhez hasonló hatással volt a Dóra kisszony pillantása Dezsőre. Midőn az egészségügyi tanácsos urnak és családjának bemutaták, úgy rémlett neki, mintha közvetlen közelében villám csapott volna le. Sok szép leányt látott életében, de még ilyet soha...

Fenségteljes, magasztos alak, büszke délezeg járással, gyönyörű kifejezésteljes, arc, sötét kék szemek, szenvedély nélkül való tekintettel.

Dezső ámulatából csak néhány pillanat múlva tért magához. Ekkor egy gondolat villant meg agyán: barátjának igaza van; az ilyen leány megerdemli, hogy hozzáférhetetlennek tartás. Eh — gondolá ismét — annál nagyobb lesz dicsőségem! és csakhamar elkezdé a várat régi kipróbált nézete szerint ostromolni.

Első lépése volt, hogy egyik barátja segélyével ki-
eszközölé, hogy az első negyest Dórával tánczolhassa.

Dezső megkezdé megnyerő társalgását:

— Nagyon boldognak érzem magamat, kedves nagysád, hogy első nyilvános fellépése alkalmával, élte-
ezen egyik legfontosabb pillanatában némi szereppel bírní
szerencsém van.

— Ugy?

— Nem tudhatom, — folytatá mosolyogva, — hogy
voltafépen mit akar nagysád egytagu ellenkérésével
megezáfolni Hisz' az tagadhatatlan, hogy az első bál

TÁRCZA.

Felhő.

Híven életemben
Csak egyszer szerettem:
Akkor is meggyúlt a
Büfelhő felettem.

Hisz' a kít szeretek,
Azt szeretni szégyen,
Mert az bünbe merült
S megvetik kevélyen.

Ne vessen a világ,
Utáljon meg minden:
Nem törődöm véle,
Csak te szeress engem.

J u h á s z L á s z l ó.

Legyőzve.

— Farsangi elemény. —

Még a sárga irigység is beösmerte, hogy Dezső a város legbrilliansabb embere volt. Senki sem állott a hölgyeknél oly nagy kegyben, mint ő, s bajos lett volna meghatározni, hogy a mamák vagy a lányok szerelmesebbek e beléje.

S míg az ifjuság bizonyos tisztelettel tekintett fel reá, ha tudománya gazdag tárházából egyes érdekes részletet jól eső, könnyen emészthető alakban eléjük tált: addig a mamák örömmel vették tudomásul, hogy az alig 24 éves ügyvéd-jelölt az atyjától örökölt esinos vagyon egy bankdirektornak is tiszteletré való spekulációkkal rövid idő alatt megkészserezte.

Nem esoda tehát, ha Dezső a város társasköreinek hangadója volt, miként azon sem csodálkozott senki, hogy Dezső a hölgyekkel szemben ellenállhatlannak és meggyőzhetetlennek tartotta magát.

Nagyon természetes, hogy Dezső a farsangban érte

el fényének tetőpontját. A különféle egyletek és körök bálrendezői szinte „nyuzakodtak” rajta, valamennyien a rendezésben való közreműködését akarták megnyerni, ami biztos sikert jelentett. Így történt, hogy az „Agglegények egylete” báljának rendezőségébe is meghívták.

A bál napja ki volt tűzve. Tulták, hogy a város és vidék színe-java meg fog jelenni.

Két órával a bál megkezdése előtt Dezsőt két barátja társaságában találjuk a város egyik előkelő vendéglőjében. Mint okos és tapasztalt bál-praktikus érkezett a munka előtt, tapasztalatból tudván, hogy souper után sokkal megnyerőbb mint korgó gyomorral.

Már körülbelül nyolcz óra — véle — megyek a bálba.

— Hát! még mondok valamit — szólott egyik barátja, míg Dezső a zahlkellnerrel frakjáról néhány porzemet lekeféltetett. — Tánczotokon egy rendkívül esinos, kis madárkát fogsz találni, kít most eresztenek először szabad szárnyra.

— Egy bál-ujonez?

— Igen. Most lép először a nyilvánosság elé. De amice mondhatom, igen fess. A főnököm, az egészségügyi tanácsos leánya. Az öreg engem is a tánczra akart dirigálni, hogy a leánya minél több ösmerős arczal találkozzék, de tudod, én nem hagyom magamat eszközül felhasználni senki kedvéért, mint ti, előkelő urfiak...

Dezső elnevette magát, miközben karesu menesikoffjába bujt, aztán kezét szoritott barátjaival és épp indulni akart, midőn Poharass — egyik barátja — oda szólott hozzá:

— Te Dezső, én féltém azt a leánykát.

— Sohse félsd barátom, majd protezsálok én — válaszolt Dezső jóakarólag. Egy tuczat tánczosról jótállok.

— Oh én nem attól félek — válaszolt Poharass — én téged féltelek.

— Engem?!

— Sajnos, igen. Tudod miért? Félek, hogy annál édes keveset végezhetel. Ó biztosan ellentáll neked, mert oly megközelíthetlen, mint a Plutó uradalma. Meglátod: rajta veszítel.

— Légy nyugodt rossz fiu, majd csak nyélbeütöm valahogy.

Csodálkozunk kell egyébiránt a fölött, hogy a magyar kormány nyíltan hangoztatott törekvéseivel ellentétes eme politikai és társadalmi agitációt olyan egyének indítják meg, kik ugyanazon kormánynak legalantasabb fizetett közegei, s hogy e közegek — vasgyári munkások — kik existenciájukat a magyar államnak köszönhetik, bérüket, megélhetésük eszközeit a magyar államtól nyerik, olyanokkal szövetkeznek elvi solidaritás-ban, kik alattomos, vagy nyílt ellenségei mindannak, a mi a magyar nemzetnek és államnak egységes előhaladását van hivatva előmozdítani. És elvárjuk a tiszlezi állami vasgyár vezető tisztviselőitől, hogy a proklamációt aláírt munkásaik felvilágosítását kötelességüknek fogják ismerni, s ha lehet, szelid eszközökkel, ha kell, szigorubb rendszabályokkal képesek lesznek ellensúlyozni azon veszedelmes pressiót, melyet a vasgyári munkásszemélyzetre a tiszlezi Pomosznica annyi erélyvel gyakorolni nem állal.

A közigazgatás hivatott tényezőit pedig sürgetőleg figyelmeztetjük a csütörtöki gyűlésre, mely a pánszláv propaganda veszedelmes agitációjának újabb hadjáratát jelenti. A pánszláv apostolokkal szemben elnézés és engedékenység, szelidség és türelem immár hasznavehetetlen eszközök. Itt csak egyetlen orvosság van, mely a gyógyulásnak lehetőségével biztat: „immedicabile vulnus ense recidendum est!”

Kubinyi Géza Jolsva város díszpolgára. Jolsva r. t. város képviselőtestülete f. évi február hó 11-én tartott közgyűlésén Kubinyi Géza orsz. képviselőt a murányvölgyi helyi érdekű vasút létesítése és a város magasabb érdekeinek sikeres előmozdítása körül szerzet kiváló és elévülhetlen érdemei méltánylásul Bazilidesz Gusztáv polgármester indítványára egyhangulag, nagy lelkesedéssel **díszpolgárává** választotta. E választás által egy fáradhatatlan, esüggedni nem tudó élet lett jutalmazva, mely széles tevékenységi körével, sikereinek fényes sorozatával bámulatot kelt mindenfelé. Üdvözljük az új díszpolgárt s ama várakozásunkat kötik polgári méltóságához, hogy abban a civilis érdekek rendíthetetlen védője, ugyanazon aspirációknak lankadatlan képviselője és a polgári erényeknek igazán díszre fog lenni.

A gömörmegyei nép- és iparbank XXII. évi rendes közgyűlését folyó február hó 24-én d. e. 9 órakor fogja megtartani a „Három Rózsa“ vendéglő nagytermében. Az idei közgyűlésnek a szokott tárgyakon, u. m. igazgató- és felügyelő-bizottság évi jelentése, mérleg jóváhagyása, osztalék megállapítása, igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok s napbiztosok választásán kívül nevezetesebb jelentőségű tárgyai nem lesznek. A közzétett mérleg- és jövedelem-kimutatás élénken tanuskodik arról, hogy a szépen virágzó intézet — teljesen szakavatott, lelkiismeretes vezetés alatt — feladatának magaslatán áll. Az 1892-iki üzletév 14859 frt 72 krnyi tiszta nyeresége, a melyen kívül még a 1891-ről maradt 993 frt 77 kr nyereséget áthozat is a közgyűlés rendelkezésére áll, tiszta 9%-nyi osztalékot biztosít az intézet szerencsés részvényeseinek. Ha a részvényenként 4 frt 50 krnyi előirányzott osztalék megállapítatik, az intézet buzgó tisztviselőinek szokásos jutalmazására, jótékony adomá-

minden hölgy életében, nagyon fontos momentum; szabad tehát remélnem, hogy nagysád nem kételkedik azon állításomban, hogy boldognak érzem magamat ezen esemény-nél szerepelhetni.

— Nem.
— Kénytelen vagyok ama megszegényítő nyilatkozatot tenni, — susogá Dezső táncosnéjának melyen szeméi közé nézve — hogy egy kegyed által is jól ösmert barátom előzetes információja folytán bizonyos tartózkodással, hogy ne mondjam félelemmel vállalkoztam e szerepre. S hangzék bármily hihetetlenül, de be kell, hogy ösmerjem, hogy én mint idősebb bálpraktikus félelemmel, elfoglaltsággal léptem kegyed, mint bál ujoncz elé.

— Igen?
— Ugy?
— Nem.
— Igen?

Dezső e három választ, melyre szavai érdemesítettek, kissé kimerteknek találta. E felett azonban könnyen megvizsgáztatta volna magát, mert feltételezhető volt, hogy Dóra kisasszony kevés szavu, de sokkal jobban nyugtalanította a kisasszony hideg, kifejezéstelen pillantása, melyet Dezső legnagyobb esodálata és bosszuságára észrevett. Ebből kétséget kizárólag tudhatta, hogy még kevés, igen kevés tért nyert. Kedvetlensége azonban csak egy pillanatig tartott, a legközelebbiben már készen volt a tervével.

— Dóra kisasszony — gondolá magában — valószínűleg rövid, találó megjegyzéseket szeret; megpróbáljuk tehát ezekkel.

A kisasszony megjegyzései azonban épp oly rövidék, kíméletlenek voltak: Ugy? — Igen? — Nem.

Dezső nyugtalanodni kezdett, majd izzadt, majd meg fázott. A Dóra szandékát nem lehetett félre érteni; nem akart beszélgetni vele. A legesekélyebb érdeklődést sem volt képes maga iránt kelteni. Igaz, hogy utóbbi válasza némileg különbözött az elsőttől, mert először úgy mondá: — Ugy? — Nem? Igen? másodszor pedig így: Ugy? — Igen? — Nem, — de ez vajmi kevés vigaszt nyújtott.

nyokra, sőt a tartaléktöke javadalmazására is jut az évi nyereségből megfelelő összeg.

Nyilatkozat.

I.

A „Gömör-Kishont“ pályafutásának elmúlt évében szerény törekvésemnek sikerült a lap köré megyénk hivatott tollforgató embereinek oly tábort csoportosítani, mely önzetlen, vállvetett munkásságával a lapot feladata, magaslatára emelte.

E szellemi köztársaság kitüntető bizalmából a „Gömör-Kishont“ szerkesztőségének élén csekély tehetséggel, de fokozott jóakarattal igyekeztem szolgálni azon célokat, melyek meggyőződésem szerint a vidéki sajtó feladatát képezik. Ez idő szerint azonban egészségi állapotom és hivatalos elfoglaltatásom nem engedí, hogy a szerkesztői állással kapcsolatos számos teendő ellátására kellő időt és fáradságot szenteljek; s ez okból arra kérttem munkatársaimat, hogy a lap vezetésében új munkabeosztást létesítsenek.

Midőn ezen új munkabeosztás folytán a lap szerkesztésétől visszalépek, csak munkakört eserélek, mert különben teljes odaadással részese leszek azon nemes munkának, melyet e lap szerkesztősége feladatul tűzött maga elé.

Munkatársaimnak, kik törekvéseimben igaz buzgalommal támogattak, őszinte köszönetemet nyilvánítva, s a lapot megyénk t. közönségének eddig tanusított jóakaratu pártfogásába továbbra is ajánlva, maradtam

Rimaszombat, 1893. február 15

hazafiai tisztelettel:
Lőrinczy György.

II.

A fenti nyilatkozat folytán Lőrinczy György urnak a lap vezetésében kifejtett, s annak anyagi és szellemi felvirágoztatására irányzott odaadó és önzetlen fáradozásaért meleg köszönetet mondva, a „Gömör-Kishont“ szellemi vezetésére felelős szerkesztőként Dr. Kármán Zoltán, főmunkatársaként pedig S. Szabó József urat kértük fel.

Rimaszombat, 1893. február 15.

A szerkesztő bizottság,
mint lapfoglalónos.

III.

Midőn e lap szerkesztőségének reánk nézve föl-több megfőtisztelő felhívása folytán a lap szellemi vezetését ezennel átvesszük, merőben fölöslegesnek tartjuk részletes programot adni a lap jövőre irányára nézve. A „Gömör-Kishont“ régi hagyományaihoz hiven jövőre is a közélet hiteles naplója s a közügyek elfogulatlan és igazságos megítélője kíván lenni. Ezen feladatának betölthetése végett megyénk t. közönségének nagybecsű támogatását kérve, maradtunk

Rimaszombat, 1893. február hó 15-én

hazafiai tisztelettel
S. Szabó József, Dr. Kármán Zoltán,
főmunkatárs. felelős szerkesztő.

Tanítógyűlés.

A „Gömörmagyei általános tanító-egyesület központi választmánya folyó hó 15-én a községi iskola egyik tantermében gyűlést tartott. Jelen voltak: Törköly József, Czíkora István, Füzesy Márton, Járóssy Endre, Scholz

Szóval Dezső roppant kedvtelen lett. A fegyvert azért nem akarta letenni. Nem, a gárda elesik, de a fegyvert le nem teszi.

Dezső még egy utolsó kísérletet tett. Ékesszólásának minden csatornáját megnyitá — illetve megnyitotta volna; mert — átkozott véletlen! — egy szó nem sok, annyi sem jött ajkaira. Elég szomorú, de meg kell hogy mondjam: csillogó társalgói talentuma hirtelen cserben hagyta, szép beszédeinek forrása kiapadt és szellemének sziporkázó tüze kialudt. Dezső nem esett el, hanem megadta magát . . .

Hogy a négyes hátralévő része alatt miként viselkedett, azt adjuk át az izgalmas mindent elnyelő feledékenységnek. Annyi tény, hogy Dóra ezuttal egy „igen“ szócskával az utolsó csepp kedvét is elvette; hogy szeméinek pillantásai még büszkébbek, megközelíthetlenebbek lettek, hogy Dezső az utolsó akkord elhangzása után szó nélkül vezeté helyére táncosnőjét és tőle formyszerű knikszeléssel elbucszott és rosszlétet ürügye alatt a rendezőtől elbucszván, bosszusan távozott. Hogy mily gondolatok foglalkoztatták az eddig legyőzhetetlen bálhóst, azt leírni lehetetlen. Így érezhette magát Nagy Napoleon az auszperni csata után. Sehogysem hihette — és mégis igaz volt: első, szügyenteljes vereséget szenvedett . . .

Ekkor azon vendéglő elé ért, hol barátjai vártak reá. Hirtelen elhatározással megállítá a kocsit és szó nélkül a vendéglőbe lépett.

Barátjai még ott ültek a szokott asztal mellett és esedesen idögáltak. Reznigáltnak ált mellejük és haragosan szolt oda a szolgálatkész pinczérnek:

— Hütsön be 3 üveg Róderert.

A két barát nem szolt egy szót sem, csak kárörvendő pillantásokat váltott. Így mult el 5—10 percz, míg végre Dezső nem állhatván tovább néma, sokatmondó pillantásaikat — hirtelen kifakadt:

— Mit bámultok rám, mint a hornyu az uj kapura?

A válasz sokaig váratott magára. Csak midőn az első üveg dugójának durranása elhangzott, hallatszott az U veges tőmör, földalatti hangja:

— Megjártad?

Lajos, Csizy Miklós, Hannák Manó, Nagy Zoltán, Szőlő István, Bodor László, Wagensommer János, Pál Gyula, Simko Endre testületi tagok. A hiányzók elmaradásukat gazolták.

Törköly József üdvözlőlvén a megjelent tagokat, megnyitja az ülést. Majd fájdalommal jelenti, hogy az egyesület egyik érdemekben megöszült tagja Wittchen Aurél megbalt. Elnök intézkedett, s így a megboldogult temetésén az egylet bizottságilag volt képviselve, koszorút helyezett a ravatalára. Bucsuzó beszédet Paputh N. mondott. Helyeslőleg tudomással vétetett. Jelenti továbbá, hogy a pályatételekre vonatkozó pályázati hirdetmény a megyei lapokban közlé tetetett.

Wagensommer J. pénztáros jelenti, hogy a tagsági díjhátralékok behajtása ügyében a központi bizottság mult évi decz. hó 7-iki határozata szerint eljárt; a putnoki alapítvány kamatait Manczos Józsefnek — mint a nemzeti alaplól a legmagasabb díjjal jutalmazott tanítónak megküldötte.

Nagy Zoltán könyvtáros jelenti, hogy a kint levő könyvek beszállítása ügyében intézkedett.

Tárgyaltatt a „Magyarországi tanítók Országos Bizottságának“ átirata. „A tanítói fizetések tárgyában.“ A választmány elhatározza, hogy ez ügyben kérvényt nyujt az országgyűlés elé. Tárgyalás alapján elfogadjá a Törköly József által előlegesen szerkesztett kérvényt, azt alapos áttanulmányozás és végleges meg szerkesztés végett Törköly József, Czíkora István, Wagensommer János és Simko Endre tagokból álló bizottsághoz teszi át. Az elnökség megbizatik, hogy a kérvényt a szükséges mennyiségben kinyomassa, kerületi képviselőnk utján felterjessze, egyuttal a pártköröknek, lapoknak s megyei képviselőknak stb. stb. is megküldje.

Következő tárgy volt: „Fegyelem a népiskolában“ című értekezés, írta Szombathy László, bírálta Csizy Pál. Előadó Kathona Géza nem lévén jelen, jelentésének felolvasását Bodor Lászlóra bizta. A munka és bírálat megdicsértetik.

Ezután „Az erkölcsi nevelés alapja a rend és tisztaság“ című értekezés vétetett tárgyalás alá. Előadó Fülöp Benjámin nem lévén jelen, a munkáról Simko Endre tesz rövid jelentést. A járáskörnek dieserő jelentését a választmány tudomásul veszi, a munkát irattárba helyezi.

A gyűlés végén folyó ügyek tárgyalattak. Csizy Béla indítványára a Nagy László szerkesztése alatt megjelenő „A magyar tanítóképző“, „Néptanítók Lapja“, „Egyetemes közoktatásügyi Szemle“ című lapok az egyleti könyvtár részére megrendeltetnek egy félvegre. Wagensommer János indítványozza, hogy a megyei pénztárnézetek kérsenek fel a tanítói önszegélyző egylet támogatása céljából. Ezen indítvány a közgyűlés elé terjesztetik. „A népiskola hamupipókéi“ című Elemi Sándor aradi tanító által írt munka tanulmányozás végett Csizy Miklósnak adatott ki, hogy arról a következő gyűlésen referáljon.

A gyűlés délben fejezetett be.

A gömörmegyei muzeum tárgyjegyzéke.

(Folytatás.)

187. Rábely Miklóstól: egy fénykép. (A rimaszombati főtérn 1882-ben föltárt esontveremből kihá nyt koponyák halmazát lefényképezte Zureich Károly.)

188. Balási Jánostól (Gömör-Ráhó) 10 darab ezüstpéncz a XVI. és XVII. századból.

189. Lengyel Samu tak. pénztárnoktól egy forintos bankjegy.

190. Dapsy József megyei főpénztárnoktól öt frtos bankjegy 1806-ból.

191. Szlávi Lajostól (Losonez) az „Egyetertés“ hat utóbbi évfolyama (Lásd 117. sz.)

192. Hámos József földbirtokostól (Cserenesény) „árvamegyei inségések kenyere“ 1892-ben.

1893. Terray István gyári péncz árnoctól (Liker) ősalatesont és barlangi csepkó.

194. Czizy Elemértől Ferenczy József gyászbeszéde József nádor emlékére. 1847.

Dezső képes lett volna barátját egy kanál vízben megfojtani, de szerencsére nem volt kanál kéznél. Így tehát jónak látta minden további pikirozásnak egy őszinte vallomással elejét venni.

— Igen.

— Hogy történt, — kíváncsiskodott most Poharas, miközben bajszáról néhány pezsgőcseppet letörült.

— Beszélhettem én akár olyan szépen mint Cicero — válaszolt Dezső bosszusan, — oly epedően, mint egy trabodaur, még sem kaptam attól az élő márvány-szobortól más választ, mint ugy? — igen? — nem, — vagy legfeljebb ugyanezeket más sorrendben.

Erre orkászzerűleg tört ki a két barátból a Dezső megjelenése óta nagynehezen elfojtott nevetés. Arczuk vörös lett mint a rák és szemekből csak egy patakvolt a köny. Valóságos nevetési görcs fogta el őket.

— De mi az ördögöt nyertettek ugy? — kezdé Dezső fokozódó bosszusággal.

A két barát még mindig nem volt képes a nevetéstől válaszolni. Csak néhány percz mulva szólalt meg Üveges:

— Oh szegény felültetett fiu!

— Felültél ugy-e, felültél? szegény, szegény hősöm!

— tévé hozzá Poharas és újabb nevetésben tört ki.

Erre a Dezső türelme is véget ért és dörgő hangon kiáltott barátjaira:

— Mi az ördög lelt benneteket! Mit gondoltok most a felüléssel?

— Szegény barátom — szolt most Üveges — meghódítod szőszegénysége okos számitás, egyedüli okossága és számitása melyre képes; mert Dóra kisasszony . . .

És ismét kacagni kezdtek ugy, hogy a söresarnok falai csak ugy rengtek belé.

— Az ördögbe is — kiáltott Dezső — ne bősztetek fel, mert Istenemre, nem jó vége lesz! Mi van Dórával?

— Mert Dóra kisasszony, szolt végre Poharass tompa, ünnepeles hangon, azért szórtalan, mert együgyü. Otthon bolond Dóranak hívják és nem is képes két szót egymásután kimondani . . .

Ferber Albert

195. Vétel után egy Darnán lottó bronzbalta.
 196. Lenkey Istvántól (Jánosi) 15 darab ezüst és 1 darab részpénz.
 197. Szuszkof Henriktől (Ragály) 7 db. bankjegy, 6 drb. ezüst és 14 drb. részpénz.
 198. A rimaszombati Casinótól: a „Budapesti Hirlap” 1892-ik évfolyama.
 199. A „Rozsnyói Híradó” szerk. kiadó hivatalától a „R. H.” 1892-ik évfolyama.
 200. A „Gömör” 1892-ik évfolyama annak szerkesztőjétől.

Összesítés:

1., a gazdasági osztályban van	63 tárgy
2., az iparművészeti osztályban van	136 tárgy
3., a régészeti-történelmi osztályban van	488 tárgy
4., a természetrajzi osztályban van	1029 tárgy
5., a könyvtári osztályban van	590 tárgy

összesen: 1306 tárgy.

A kegyes adakozók fogadják adományaikért a gömörmezei múzeum-egyesület tiszteletteljes közönetét. Együtt a múzeumot a t. közönség további pártfogásába ajánlja az igazgatóság.

Hírek és vegyesek.

Uj alapító tag a Kisfaludi-társaságban. Megyénk nagy birtokosa Szentiványi Miklós grf. Apponyi Albertnak a Kisfaludy-társaságba történt beválasztása alkalmasból 100 firtal a nevezett társaság alapító tagjai közé lépett. Az ősz férfiú újabb-újabb áldozataival teszi nevét halhatatlanná.

Parlamentari ebéd. Bánffy Dezső báró, a képviselőház elnöke f. hó 9-én nagy ebédet adott; a meghívottak között jelen volt a kövi választókerület országgyűlési képviselője: Szentiványi Árpád is.

Egyházi látogatás. A gömöri ev. ref. egyházmegyében most folynak a szokásos évi canonica vizitációk. E czébből utazott el több napra városunkból Terhes Pál egyh. megyei tanácsbíró is.

Hymen. Osváth Bertalan szalóci ev. ref. lelkész f. hó 14-én esküdött meg Bartók Juliskával, Bartók János g.-kisfaludi ev. ref. lelkész szép és bájos leányával. Tartós boldogság kísérje frigyüket!

Az „otthon” című fővárosi írók és hírlapírók körének a múlt héti folyamán rendezett műestélyén megyénk szülötte Sz. Bárdosy Ilona, a budapesti m. királyi opera-ház énekesnője is fellépett. Mint a fővárosi lapok is megemlékeztek róla, a művésznőt a jelenvolt közönség a legnagyobb tetszéssel fogadta s énekét színni nem akaró tapsviharral jutalmazta.

Esküvő. k. Özevgy Löcherer Tamásné urnő kedves és művelt leánya, Janka f. hó 18-án esküdött örök hűséget Urbán Ferenc s.-a-ujhelyi szolgabírónak. Az új házaspár az egyházi szertartás után S.-A-Ujhelyre utazott. — Székely István ráhói és tiszai-igari földbirtokos, ki jelenleg a zombori kir. főgymnasium rendes tanára, f. hó 1-én vezette oltárhoz Hanvay Zoltán bájos és szeretetreméltó leányát Mariskát. Az esküvő a menyasszony családjának gyásza miatt a legszűkebb családi körben ment végbe.

Disz-bankett a kaszinóban. Városunk hivatalos előkelőségei, kik a katona tisztikar által mostanában rendezett disz-bankettben részt vettek, azzal kívánták viszonzni a jóleső figyelmet, hogy a katona-tisztikar tiszteletére f. hó 14-ikén a kaszinó nagytermében disz-vacsorát rendeztek, melyen hivatalos volt az egész tüzérségi és méntelepi tisztikar. A polgári hivatalos előkelőségek — kik az ebédre is híva voltak — csaknem teljes számba vették részt. A multrókorakon kívül megjelent: Hevessy Bertalan, id. Badányi Gyula főkapitány, Groó Vilmos királyi tanácsos tanfelügyelő és Lukács Géza megyei tisz. főjegyző. Az első felköszöntőt Török János a kaszinó elnöke szónoki hévvel mondotta, s lelkes szavakkal éltette a vendég tisztikart, mely iránt a város polgársága teljes rokonszenvvel viseltetik. Utána Rosenauer József alezredes lendületteljes tőzstban mondott köszönetet a tisztikar nevében a szíves látásért s a polgárság jelenvolt képviselőit éltette. Hevessy Bertalan nagy tetszéssel fogadott szellemes tőzstjában abból a hasonlathoz indult ki, mikor a férj az ebédet, a feleség a vasorát adja, s a családban a legszebb harmónia uralkodik. Így a tisztikar és a polgárság között is ohajtandó ez a családias viszony, s a fennálló harmóniát erősíteni és állandóvá tenni kívánja. Erre üríti poharát. Utána Held Ede méntelepi kapitány, Horák Hugó kapitány, Szabó György polgármester és Török János szölkak; egymást érték a sikerült felköszöntők, melynek sorát Marton János ügyvéd szép tőzstja fejezte be. A kedélyes vacsora, melyet kitünő cigányzene fűszerezett, a hajnali órákban ért véget.

Necrolog. Megyénk egyik legtiszteltebb, előkelő családját váratlan haláleset borította gyászba. Fáj János Róza, megyénk volt főispánjának: Fáy Gusztávnak fennkölt szellemű, magas műveltségű leánya, az agg apának igazi jótékony nemtője, rendkívül nagyszámu rokonság és ismerősi kör szeretete és nagyrabecselésének méltó tárgya f. hó 14-én, hosszas, gyótró betegség után elhunyt. A megdöbbentő gyászestéről, mely széles körben keltett élénk részvétet, a család a következő gyászjelentést adta ki: „Fáj János Gusztáv saját, valamint gyermekei: László, Béla és neje osdolai gróf Kúny Irma, Gyula, Ara és férje markus- és batizfalusi Mariássy Andor, ugy unokái: Ella és Klementin, nemkülönbén számos rokonai nevében fájó szívvel jelenti szeretett leányának, illetve testvér-, sógornó-, nagynéne és rokonnak Fáj János Rózának folyó 1893. évi február hó 14-én reggeli öt órakor élté 46. évében hosszas szenvedés után tüdőlobban történt elhunytát. A boldogultnak hűlt tetemei folyó évi február hó 16-án délután 3 órakor fogtak az ev. református egyházi szertartás szerint a nyustyai családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Áldás béke és szeretet lengjen hamvai felett. Kelt Nyustyan, 1893. évi február hó 14-ik napján.”

Halálozás. Alig egy hete adtunk hírt arról, hogy Náray János polgármesternek Margitka nevű leányát elragadta a halál s ma ismét azon szomorú tényről kell megemlékeznünk, hogy a kis Margitkát alig pár napra követte Ilonka nevű testvérekéje is, ki hasonlólag a diphtheritisnek esett áldozatul. A megszorodott szülők nehéz bánatát könnyítse az istenbe vetett bizalom!

Gömörmezei ifjusági bál. Az idei farsangnak valóban méltó befejezését képezte a gömörmezei ifjusági bál. Habár nem is volt tömött a tánczoló festői csoportja, mindazáltal régi fényt nem vetőzte le. A bál mondhatni, imponáns volt. A bálányai tisztet Máriaassy Lászlóné ő nagysága töltötte be; méltán vette rangjával azon igazán lelkes csoport, mely mindent elkövetett a bál imponáns volta körül, méltán, mert ő igazi lady patronesse volt, ki szeretettel méltóságával s kedves modorával mind végig lobolineselve tartotta a jelevolt elite közönséget. Tudósítónknak a hölgyek gyönyörű sorából a következőket sikerült feljegyezni; jelen voltak: Hámos Lászlóné, báró Nyáry Sándorné, Kubinyi Andorné, Lukács Gézáné, Hámos Zoltánné, Szentmiklóssy Istvánné, Szakall Andrásné, Ragályi Gyuláné, Kubinyi Gézáné, Szentiványi Gézáné, Horváth Lászlóné, Szelezky Dénesné, özvegy Biró Bertalané, Forster Imréné, Molnár Józsefné, Bihary Lajosné, Laszkáry Gyuláné, Fáy Istvánné, Szerednyiszky Sándorné, Zorszki Odonné, Máriaassy Gizella, br. Nyáry Ilona, Török Évike, Marton Anna, Szentiványi Margit, Horváth Sárika, Laszkári Ilona, Bihary Lujza, Forster Zsófi, Kubinyi Szeréna, Bihary Iza, Szelezky Jolán, Fáy Lérke és Fáy Margit urhölgyek.

Jutalomkiosztás. A közművelődési egyesület által a rimaszombati r. kath. elemi iskola részére felajánlott pénzbeli jutalmak kiosztása f. hó 9-én történt meg a gyermekesereg és az iskolai hatóság jelenlétében. Az egyetlet Kishonthy Gyula ügyvéd és dr. Löcherer Tamás képviselték. Kishonthy Gyula szép beszédet intézett a növendékekhez, általuk felfogható módon kifejtve az egyesület magasztos célját, s buzdítva őket hazafiasságra, szorgalomra, szelid és jómagaviseletre. A jutalmazottak névsora a következő: Banczik Mária, Dubovinszki János, Hlavacsék Mária, Kiszely Mária, Klamárik Mária, Kocsis Margit, Komlóssy János, Lovas Margit, Mészáros Béla, Pongrácz Mária, Pánczél Mária, Sprenger Győző, Tantossy István, Varga Mária, Zrak József

Eljegyzés Ferber Albert lapunk tehetséges munkatársa f. hó 1-én váltott jegvet Druker Lőrincz sajtó-kazai regáléből szép és kedves leányával, Róza kisasszonnyal. Tartós boldogságot kívánunk a megköendő frigyhez!

A helybeli izr. nőegylet javára jövő szombat rendezendő tea-estély remélhetőleg városunk és vidéke értelmiségének színe-javát fogja egy feszelen és nemes czélú mulatságra összegyűjteni. A rendező-bizottság számos e részben nyert igérettől buzdítatva, odaadással faradozik abban, hogy a tea-estélyen résztvevő közönség jogos igényeit kielégítse és az estély sikerét minden irányban biztosítsa. A jótékony cél érdekében készséggel felhívjuk a közönség szíves figyelmét az idej farsang eme szerény igényű mulatságára.

Halálozás. A mindenfelé dúló diphtheritisz járvány áldozatainak száma ismét megsaporodott. Scholtz Imre postatisztnak öt éves gyönyörű fiaeskáját ragadta el a szerető szülők mérhetlen fájdalomra folyó hó 13-án Vadnán az öldökl⁵ betegség. Az általános rokonszenvnek örvendő szülőknek szolgáljon némi vigasztal számuk ismerős mely részvétel, melylyel gyászukban osztoznak.

Közgyűlés. A rimaszombati általános temetkező egyesület f. évi február hó 19-én délután 3 órakor a „Három Róza” vendéglő nagytermében rendezendő közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata: 1. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. — 2. Jegyző évi jelentése, s a választmány által tett intézkedések feletti határozathozatal. — 3. Számvizsgáló bizottság j-entése s pénztárnok felelősségi alólí fölmentése. — 4. A választmány előterjesztései a pénztárnoki fizetés és egyleti orvos választása tárgyában. 5. A tisztikar és a választmány lemondása. — 6. A tisztviselői és választmányi tagok megválasztása. (20 rendes és 4 póttag 3 évi megbízatással.) — 7. Esetleges indítványok.

Nyilvános köszönet. Kedves kötelességet teljesíték akkor, a midőn e becses lap útján mondok halás köszönetet, tek. Áronffy Ernő társulati erdész urnak, illetőleg a Rima-Murány-Salgó-Tarjani-vasmű-részvénytársaságnak ama nemes tetteiről, hogy a vezetésem által álló róm. kath. népiskola fűtésére, — tekintettel a tartós hideg időjárásra — fát volt kegyes adományozni. Ezen példás tett bizonyítja azon kegyességet, a melyet a fentjelzett nagytekintetű társulat az iskolák, a tanügy iránt tanúsít. Fogadja tehát ugy a magam, valamint azon szegény tanulók szüleinek halás köszönetét, a kik szegénységük miatt nem voltak képesek a kötelező fuvarfát beszállítani. Kísérje az ég áldása minden nemes törekvésben! Jókövi Emil, kokovai r. k. tanító.

A nyustyai takarekpénztár VII. évi rendes közgyűlését február hó 19-én d. u. 2 órakor tartja meg. A fiatal intézet fennállásának hetedik évét igen kedvező mérleggel zárta le, a mennyiben nem egészen 200.000 frtnyi forgalom mellett 6537 firt 68 krnyi tiszta nvereséget mutat fel, a mi az intézet életképességének és létjogosultságának minden esetre hathatós bizonyítéka

Ipartestületi közgyűlés. A helybeli általános ipartestület évi rendes közgyűlésének határnapján folyó évi marezinus hó 5-ike állapotattat meg.

A rozsnyói ifjuság e hó 4-én a Proschinger szálló disztermében a nőegylet javára egy minden tekintetben sikerült táncmulatságot rendezett, melyen a vidékről is többen, ezek között Hámos Badányi Ida főispánné ő méltósága is megjelent. A négyeseket 32 pár tánczolta, s a mulatság reggel 5 órakor ért véget.

Kinos halál. Vitárius Gyula balogi jómódu földművesnek 8 éves kis fia folyó hó 9-én vacsora alkalmával egy szilvماغot oly szerencsétlenül nyelt le, hogy az a légző csőbe ment és ott fennakadt. A boldogtalan kis gyermeket nagy sietve városunkba hozták, de már késő, minden orvosi segély, minden operatív hasznalat volt, a kis fiú még azon az éjszakán haszaszállítás közben az uton borzasztó kínok között meghalt.

A pör-patvar vege. Mihály János és Agócs Jesztei István almagyi lakosok a múlt hét egyik napján, az utóbbinak lakása előtt hevesen összeszólkalkoztak, s mint-hogy a pör-patvart békés uton egy a más között elintézni nem tudták: Agócs jól be pálinkázva egy doronghoz fordult segítségért s ezzel a még mindig lamentáló Mihály Jánost oly erővel sújtotta fejbe, hogy az súlyosan megsebesítve eszméletlenül terült el a földön.

Vezetes lakadalom. Ratkó-Lehotán ugyanesak vigan volt f. hó 13-án délben a nagy-násznap, melyben Kudela István, egy 28 éves erőteljes ember a társaság szórakoztatói között előkelő helyet foglalt el. A nagy vig-

ságnak azonban szomorú vége lett, mert Kudella, — ki valahonnan egy dinamitot kerített — s már alaposan felöntött a garaton, addig-addig játszott a veszedelmes szerszámmal, míg az elsült és robbanás közben bal kezét teljesen szétroncsolta; arczát és szemét pedig annyira összezúzta, hogy a fiatal ember mindkét szemé világát elveszítette, a helybeli közkórházban, hová ápolás végett beszállították, bal karját amputálni kell.

Adomány a Tompa-szoborra. A rimaszombati takarekpénztár az idén is 100 firtot, a nép- és iparbank pedig 25 firtot adott a Tompa-szobor alapjának növelésére. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a nagy költő szobrának Rimaszombathban leendő felállítására részint a rimaszombati takarekpénztárban, részint a nép- és iparbankban elhelyezve, már eddig 2258 firt kamatozik.

Honvéd altiszti bál volt f. hó 4-én Jolsván. A szépen feldiszitett terem a tánczolni vágyók díszes csoportjától a szorongásig tömve volt. A négyeseket 30 — 40 pár tánczolta. A jó és kellemes hangulat a reggeli órákig fogva tartotta a közönséget. A szépek sorából a következőket jegyezte fel tudósítónk: Birnstingel Kornelia, Farkas Ilma, Führer Jolán, Hamrák Katika (Chizsnyó), Holéczy Irén és Julia (Chizsnyó) Illés Valika és Hedvig, Jaczkó Hermin (Horka), Jurin Eugénia, Kajaba Matild és Ilona, Kortsánszky nővérek, Lakner Emília, Marsovszky Irma, Muránszky Ida, Porubszky Giza, Pour Erzsébet, Rudnay nővérek, Szikora Piroška Törzsi és Vietöriz Etelka; Úrnők közül: Vietöriz Sándorné, Törzsi Ferenczné, Székely Adolfné, Steyner Majerné, Ráth Antalné, Rudnay Károlyné, Piacsek Rozsóné, Lalik Józsefné, Kuna Aurélné, Kirchmajer Gusztávné, Kajaba Andrásné, Jureczky Bertalané, Jurin Samuné, Jaczko cellulose gyári igazgatóné, Illés Gézáné, Hamrák Károlyné (Chizsnyóvíz), Goldmann Adolfné, Kavan Ferenczné, Farkas Edéné, Führer Pálné, Czirbesz Lajosné, Czibur Emilné, Bód Istvánné, András Jánosné.

Borzalmas mendemonda járja be napok óta városunk különböző rétegeit, rémületet és izgatottságot okozva a gyöngébb idegzetűekben, ama rosszakarattal-e vagy végtelen bátasággal szárnyra eresztett hír képében, miszerint egy a múlt hó 29-én elhalálozott s általános tisztelt nő és családnya élve temettetett volna el és sírjában felébredve összemarazangolta volna testét. Közönségünk lelki nyugalmának érdekében ezennel egészen avatott helyről vett tudósítással igyekszünk megezátozni e szörnyű hírt, és kijelentjük, hogy a rémhírből egyáltalában semmi sem igaz, s a mondott esetben a tetszhalálnak még csak lehetősége sem feroghat fenn. De mivel sokak előtt ez egyszerű czáfolat nem elég, ez okból kézzelfoghatólag igyekszünk ezt ki is mutatni a kislelkűek nyugalma kedvéért. A tiszteletünket teljes életén át kiérdemelt elhunyt nőnél a súlyos tüdőgyulladás betegségére január hó 26-án lett felismerve, a következő napon tett látogatás alkalmával a hozzátartozók már a veszély nagyságára eleve figyelmeztetve lettek, mert a tüdőnek elvizenyősödése előrehaladóban volt. Vasárnap reggel a kezelő orvos bejelentke a közeli halál féltremegővárakozatlan arczkifejezése volt a meglepetés. A megfulladás már ekkor kikerülhetetlen volt, s az aggódo családnek fel is lett tárva a szomorú valóság; a halál erre pár óra múlva tényleg beállott. A városi tisztí orvos mint halottkém az nap megvizsgálta a halottat s kiállította a leletet, másnap — azaz a temetés napján — a gyászolók egyikének feltűnt a testnek állítólagos meleg volta s tudatta ezt a körül-állokkal, kiknek tanácsára a városi tisztí orvos újból oda-hivatott, ki újból megvizsgálta a halottat s megnyugtatta az aggódoakat, minék folytán a temetési szertartás bevégeztetett. Ez tehát a tényállás, mit a halottat megillető kegyelet megsértése nélkül közölni okvetlen szükségesnek láttuk, és pedig azon tisztes czébből, nehogy ily izgató mende-mondákkal továbbra is zaklattassék a boldogultnak emléke, embertársaink nagy borzalmára. Tetszhalál lehetősége különben is a már orvosi vizsgálati mőlszerek mellett tudnunk teljesen ki van zárva, de ha még is bekövetkeznék, ugy az csak hirtelen támadt, és ideges betegségeknel volna lehetséges, nem pedig — mint ez esetben — hol a lélegző szervnek — a tüdőnek — napról-napra kifejlődő súlyos megbetegedése lassanként hozza létre a fulladási halált. A mi pedig a testnek ily tartós melegségét illeti, ennek magyarázatát szintén a halál neve, tehát a fulladási halál adja meg. Megfulladtaknál — ha csak nem nagyon hőelvonó közegben p. u. vízben feküdnék — a vérben felhalmozódott szénasav nagymennyisége olyan vegyi folyamatot okoz, mely meleget fejleszt; azaz az ily halottaknál a vér nem alvad meg, hig marad s azonnal rothadásnak is indul, és e rohamos rothadás határozottan oly meleget fejleszt ki, mely könnyen feltűnővé is lehet.

Lepre került csavargó. Laskovics Gede János ajnácskői illetőségű hírhedt csavargó — ki közel egy fél éve osztozott a más jóságán — lepre került, Ajnácskón saját lakásán tartóztatták le. Az általa elkövetett számos talán lopások közül csupán a Korlati Ferencz füleki lakos kárára elkövetett lopást ismerte be. Megérdemelt jutalmának kiosztása czéljából átadták a füleki járásbírósnak.

Tűz. Galát Mihály nyustyai lakos háza a közeli napokban kigyuladt-és földig égett. A kár meghaladja a 400 firtot. A megejtett ny-mozás a tűz keletkezésének okát a vétkes gondatlanságra alapítja, mivel a ház alacsony és fedetlen kéménye mellett nagy mennyiségű széna volt felhalmozva, melyet a kéményből kihullott szikrák könnyen lángra lobbanthattak.

A házi barát furulyája. Polyák Márton filléri lakostól szól a nóta, ki oly szépen fújta hat lyuku kis furulyáját, hogy messze földön híres lett róla. A mélabus akkordok, nem egy szerelmi legyottnak tették szülővárosává. Nem régebe a Gregor Jakab felesége bolondult utána. Minthogy itt az édes perecek megvalósítása nehezen ment: Polyák felesapott házi barátjának. Ugy látszott, hogy az éden örökös lesz, legalább Polyák azt remélte. Gregor azonban neszt vete a tiltott viszonynak s a múlt hét egyik napján utazást szinlelt. Képzeltetni mily nagy lett felesége öröme Kár, hogy nem tartott csak éjfélig. Gregor — kinek eszéagában sem volt az utrakelés — visszatért, Polyák meglepetésében egy fris nórára gyujtott, azonban ez Gregornak mit se használhatott, mert elkecsere-désében tigrisként rohant a furulyázó házi barátára. Polyák azonban nem hagyta magát: furulyájával ugy összeverte Gregort, hogy a esalódott térj kétszeresen esalódva, — a kiállított orvosi látélet szerint — még ma is nyomja ez ágyat.

A kokovai olvasókört azért, mivel a f. hó 2-án rendezett táncmulatságát hatósági engedély nélkül tartotta meg, az ottani esendőrs a nyústyai szolgabírói hivatalnak feljelentette.

Eltűnt a pénztárczajok. Galovics János és Gyula eszi lakosoknak, minden ezek folyó hó 9-ik napjának reggelére felbredtek, pénztől eltűnt a pénztárczajok. A tettest Dankó János személyében még az nap kére kerítette a esendőrség.

Nyilvános számadás. A m. kir. beszterezébányai 16. honvéd gyalogezred 3 ik zászlóaljának altisztái kara által Jolsván, folyó hó 4-én rendezett jótékonyezélu táncvígalmom alkalmából felállítottak a következők: Koronavári Jeleitsik Vincez es. és kir. altábornagy a IV-ik honvédkerület paranesnoka 5 frtot, Palkovics József ezredes, a 74-ik honvéd gyalogdandár paranesnoka 5 frtot, Máriássy Gyula 4 frt, Róth Antal 3 frt, Vashgyi József, Podhigadezky Endre, Czibur Imre, 2—2 frtot, Jaczko Luczián, Ésák Árpád, Jurezky Bertalan, Führer Pál, Farkas Ele 1—1 frtot, Polez József 50 krt. Összesen 28 frt 50 krt. mely összeget a jótékonyezélu javára köszönettel nyugtázza: a rendezőség nevében Klein Márk szakaszvezető.

Táncmulatság. A kokovai olvasó- és társalgó kör f. év és hó 2-án saját könyvtára javára igen sikerült táncvígalmat rendezett, a mely egy erkölesileg, mint anyagilag legsikerültebb volt ama társas összejövelekek közt, a melyek Kokován ez idén rendezettek. Az összes bevétel 52 frt 50 krt tett ki, melyben a következő felülfizetések foglaltatnak: Fehér Mór és Mirka Károly 3—3 frt: Knöpfel Károly, Scholz Miksa, Kovács Ferencz, Lovcsányi Zoltán, Holics Elek, Banezik Sámuel, N. N. 1—1 frt: Vott Antal 50 kr. összesen: 13 frt 50 kr. Tiszta jövedelem: 20 frt 50 kr. Fogadják a t. adományozók ez uton az olvasó- és társalgó-kör szives köszönetét.

Irodalom.

„Kandalló mellett.” Irta Paál Gyula. Rimaszombat Náray J. A. kiadása 1892. Ára 80 kr. Díszkötésben 1 frt 20 kr. Tíz novellisztikus dolgozatot tartalmaz 198 lapon. Szerzőnek ez már nem első kötete, joggal várhatnók tehát, hogy tehetségének fejlődése arányban álljon írói buzgalomával. Ám a fokozatos emelkedést nem észleljük, e kötet nincs magasabb niveau, mint első kísérlete. Egyáltalán semmit nem találunk benne, a mi szerzőnek valamelyes írói egyéniségét kidomborítaná, s az egész kötet nem egy hivatott lélek komoly munkájának, hanem egy tehetséges dilettans kedvteléseinek hatásával van reánk. Azt készséggel elismerjük, hogy szerző ügyesen bírik a tollal: a nyelvezetében jártasságra, a stílusban gyakorlottságra tett szert, de a kor- és jellemfestésben, az események összeszerkesztése- és jelenetelésében már nem látjuk sem a biztóságot, sem az erőt. Ambár a törekvés ez irányban is megvan szerzőnél, mint ezt főként „A végzetes hegedű” ez. elbeszélése mutatja, de a jellemvonások felette halványak és szétfolyók. Mással a reális életet téveszti szem elől, s phantasztikus alakokat rajzol, mint pl. „A szerelem örültjében,” általán szereti a szertelenségeket és a borzalmas situációt. Leghosszabb elbeszélése: „Szerencsi Rózsa.” Tárgyat a történelemből meríti s lozzátészük, hogy úgy a mint comtemplálva van (bosszúért a nő feláldozza erényét), minden bizarsága mellett is nagyszerű, de a kivétel nem a tárgynak megfelelő. Olyan sentimentális kebelben minőnek szerző Szerencsi Rózsát festi, nem foganhat meg a női erényt is kockára dobó daemóni bosszú érzete. Legszerencsebb szerző kevés igényű, komikus rajzaiban, minők „Az itélet napja”, mely a kötet legjobb darabja és „A karácsonyi légátus.” A humorhoz van érzéke és ere. E mellett megszólaltatja a kálvinista népet, cultusában, érzületeiben, szokásaiban eleven képét adja e tösgyökeres magyar fajnak, s e téren úgy tűnik fel, mint eléggé szerencsés epigonja Baksay Sándornak és Szalóczy Bertalannak. E genre művelését jó lélekkel ajánlhatjuk neki. A szöveg itt-ott nem valami ékes képekkel van illusztrálva. Nyomdai kiállítás a esinos, csak a ezimlapon nincs proportió és — a mit szerző elnézésének tudunk be — hátul nem találjuk a szokásos és ezélos tartalomjegyzéket. A mű — feltüntetett hibái mellett is — megérdemli a pártfogást.

A Gömör-Kishont t. e. megyei községi körjegyzők évkönyve az 1892-ik évről. Az egylet megbízásából szerkesztette Záhonyi János egyf. főjegyző. VI. évf. Rimaszombat, 1893. Tartalmazza a megyei községi körjegyzői egyletnek 1892. szept. 5-én a líkéri vasgyárban tartott évi rendes közgyűlésének jegyzőkönyvét, egy elme-futtatást A papíros korszakról, mit Záhonyi János írt: az egylet tagjainak névsorát, a megyei körjegyzőségek közigazgatási beosztását s végül a földadó kivetési kulesot a tiszta jövedelem 25 5% szerint.

A Palfas Nagy Lexkona, az összes ismeretek enciklopédiája tizenhat kötetben. Az I. kötet 8—13 füzeté magában foglalja az Állam méltóság és Antonius Muz a között lévő szavakat kimerítéleg, első rangu hazai írók által tárgyalva. Nem fordítás, hanem minden ízében eredeti mű ez, melynek értékét csak növeli, hogy az egyes ezikkeket az írók névalírásukkal látják el, mintegy a lelkiismeretes dolgozás pecsétjeül. Részletesen ismer-tetik e füzetek, főként az államot, az állatot, igen érdekesen az irodalmi álneveket, melyből nem egy álnevű írónkról szerezhetünk valódi tudomást, széles terjedelemben adatik elő Amerika felfedezése, története stb., majd Angolország földrajza, históriája, politikai, egyházi, irodalmi élete a legkitünőbb források után. Csak azt az egyet kell sajnálnatall megemlitenünk, hogy meg-yéknnek egy kiesi ugyan, de egy hazai enciklopédiában mégis számottevő faluja. A l m á g y k i m a r a d t e z e p o c h a l i s m ű b ű l. A szöveg a legdi-zesebb képekkel van illusztrálva. Egy-egy füzet ára 60 fillér = 30 kr. Ismétellen ajánljuk olvasóink szives figyelmébe!

Hogyan védekezünk a difteritis ellen? oktatás a nép számára. Irta: dr. Szendeffy Aladár gyermek orvos Budapest. Budapest Dobrowsky és Franke kiadása. Ára 10 kr. Száz példány ára 7 frt 50 kr., ezer példányé 50 frt. Hat fejezetben tárgyalja e rettenetes betegségét, annak keletkezését, okát, gyógyítását, megakadályozását, s a gondoskodást a difteritisz járvány idején. Népszerű

modorban írva, hasznos utasításokkal ellátva e mű nélkülözhetetlen minden gyermekek háznál. Ajánljuk olvasóink b. figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

F. A. Beretke. Köszönjük a jó hirt és szívből gratulálunk Dusza János urnak Pelsőcz. A lefolyt polemában Pósa ur lévén a megtámadott, őt illeti jog szerint az uolsó szó is. Vitájukra nem egyedül mi, hanem az egész híggadt, elfogulatlan közvélemény

mondta ki azon itéletet, mely multkor szerkesztőségi megjegyzésünk ben kifejezést nyert, hogy t. i. a megkívántató korlátokat min-két fél túllépte. Fellépésével szemben, melylyél megköszöni azon előzékenységünket, hogy ezikkeinek (az ügyre való tekintetből) hasábszámmra engedték át jobb dolgozatokra méltó lapunkat, kénytelenek vagyunk sajnálni, hogy szokott engedékenységünket önnel szemben a méltányosság határain túl is gyakoroltuk

Felölös szerkesztő: Dr. Karman Zoltán.
Főmunkatárs: S. Szabó József.

Magán hirdetések.

Eladó

két boglya széna és egy kazal szalma.
— Venni szándékozók forduljanak a tulajdonos Horváth Jánoshoz, Rimaszombat.

Női ruhakészítés.

Alólirott tisztelettel hozza a n. é. közönség szives tudomására, hogy elvállal gyors és jutányos áron mindenféle női ruhának divatszerinti elkészítését. Nemkülönbén ajánlkozik házaknál készitendő ruhák varrására is ugy helyben, mint vidéken.

Rimaszombat, 1893. febr. 15.

Tisztelettel

Szalontay Erzsébet.

Meghívás

a „Rimaszombati Takarékpénztár“

1893. február hó 23-án

délelőtt 9 óraker saját helyiségében tartja meg XXXI. évi rendes közgyűléset,

melyre az intézet részvényes tagjai ezenel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés az 1892. év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a számadás és mérleg megvizsgálása felől.
3. Osztalék meghatározása.
4. Az igazgatóságból elhal. és sorrend szerint kilépő tagok helyeinek betöltése.
5. A felügyelő bizottság megválasztása.

Rimaszombat, 1893. február 8.

Az igazgatóság.

Meghívás.

A Gömörmegyei nép- és iparbank

részvényesei 1893. február hó 24-en d. e. 9 óraker a „Három Rózsa“ vendéglő nagy termében tartandó

rendes közgyűlésre

ezenel meghivatnak.

Rimaszombat, 1893. február hó 7-én.

TÁRGYAK:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Osztalék megállapítása
4. Az igazgatóságban megüresedett helyek betöltése.
5. Felügyelő bizottság és a napi biztosok választása.
6. Indítványok.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Rimaszombatban, a Rózsa-utczában 20 méter utczai homlokzattal 640 □ négyzet méter területű belsőség a rajta lévő 4 szobás lakással bíró kőház és 3 kisebb lakásból álló falházzal együtt szabad kézből eladó és azonnal átvehető.

Közelebbi értesítést nyerhetni Hennyey Kalmán tulajdonosnál.

Tisztességes, megnyerő modoru egyének tartós jó fizetéses állásokat nyerhetnek el. — Ajánlatok „Z“ jegy alatt e lap kiadóhivatalához ezimzendők.

Meghívás

a Nyústyai takarékpénztár részvény-társaság

VII. évi rendes közgyűlése

1893. évi február hó 19-én, delutáni 2 óraker,

a takarékpénztár helyiségében fog megtartatni, melyre a t. ez. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1892. évi üzleteredményről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény megadása és a tiszta nyeresemény felosztása iránti határozathozatal.
3. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
4. Indítványok.

Kelt Nyústyán, 1893. február hó 5.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

7539 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közairré teszi, hogy Palfala község közbirtokosságának önkéntes árverési ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Palfala községben fekvő a palfali 51. szktjben foglalt s a közbirtokosság nevéen álló 100, 440, 443, 731. hrsz. az árverést 1967 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi április hó 12-ik napján délelőtt 10 óraker Palfala községben a bíró háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beesarának 10 %-át vagyis 196 frt 76 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. évi december hó 31-én. A rimaszombati kir. törvényszék mint könyvi hatóság.

Aldorfer kir. törvényszéki bíró.

6—*

Hirdetmény.

Alólirott nyústyai égetett mész kezelőség tisztelettel hozza a nagyérdemű közönség, valamint az építők és építetőknek is beeses tudomására, miszerint a nyústyai vasuti állomás közvetlen közelében levő s folytonosan működő kör-mészégető kemencezükből kikerülő I. osztályu égetett mész nagyban (waggon számra), ugyszintén kiesinyben is a legpontosabb kiszolgálattal mellett az alábbi áron folyton kapható:

Loco Nyústyia vasuti állomás, waggonba rakva:

50 métermázsáig	à m/m = 95 krajczár.
50—100 métermázsáig	à m/m = 90 krajczár.
100 métermázsá, vagyis egy teljes waggonrakomány és azontul	à m/m = 85 krajczár.

A mész megrendelhető és szállítható az év bármely szakában.

Égetett mész kezelőség Nyústyán.

Megrendelések Rimaszombatban Jakovetz Alajos urnál is eszközölhetők.